

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd
Postboks 799 Sentrum

0106 OSLO

Dato: 27.06.2018

Vår ref: 18/02227-2

Deres ref:

Strategiplan for samisk kirkeliv 2019-2029 - hørings svar

Tunsberg bispedømmeråd takker for muligheten til å sette seg inn i den foreslåtte Strategiplan for samisk kirkeliv 2019-2029, og avgi et hørings svar til denne.

Innledning:

Vi lever og skriver ut fra en kontekst i et bispedømme som geografisk er utenfor de samiske områdene. Det har så vidt vi har brakt på det rene, ikke blitt etterspurt behov for samiskspråklig kirkelig betjening. Vi er allikevel vel kjent med at det er samer som bor i vårt bispedømme, særlig i Drammen og i Vestfoldbyene.

I bispedømmet finnes det enkeltindivider med samisk bakgrunn som flyttet hit som barn eller ungdom, og kan fortelle såre historier om fortielse både om sin nordnorske og samiske bakgrunn. Hvor mange med samisk bakgrunn som bor i bispedømmet, vet vi ikke. De utgjør en andel av det stadig større mangfoldet i befolkningen som vi er kirke for. Vi har derfor lest utkastet til strategiplan med interesse. Selv om den nok i henvender seg i hovedsak til en annen kontekst enn vår egen, gir den god innsikt i bakgrunn og utfordringer til samisk kirkeliv. Strategiforslaget utfordrer oss også til å innarbeide impulser fra samisk kirkeliv i egne strategiplaner.

Tunsberg bispedømmeråd mener derfor at den fremlagte strategiplanen er et godt dokument for utviklingen av samisk kirkeliv videre, og for ivaretagelsen av det samiske i Den norske kirke. Vi har ingen ytterligere kommentarer til selve strategiplanen.

Vi vil gjøre et forsøk på å svare kvalifisert på hørings spørsmålene selv om vi synes at mange av spørsmålene forutsetter en mye større samisk kontekst enn den vi selv står i og har erfaring med.

4.1 Samisk språk og innhold i kirke- og gudstjenesteliv

Hvordan øke antall ansatte og frivillige medarbeidere med kompetanse i samiske språk og kultur?

Svar: Tunsberg bispedømmeråd støtter strategiplanens målsettinger på dette område. Det er to måter å tenke dette på. Det ene er å sørge for at man legger vekst på kompetanse innen samisk kirkeliv og tradisjon ved ansettelse. En annen måte er å legge til rette for kurs og videreutdanning for bispedømmets ansatte og frivillige. Fagseminarer og kurser i

forbindelse med Samefolkets dag, eller andre dager som er sentrale for samers identitet og hverdag, gjerne lokalisert til i de bispedømmer som ikke ligger i de samiske områdene. Seminarerne kan f.eks. gjøres i samarbeid med høyskolene.

Hvordan øke andelen liturgiledd i gudstjenester på samiske språk?

Svar: Det er avhengig av konteksten og behovene til dem som er i den gudstjenestefeirende menigheten. Vi synes at den oversikten som Sør-Varanger menighet har utviklet (ss 42-43) er god. Den tar hensyn til de ulike nivåer på en god og saksvarende måte.

4.2 Samisk innhold i trosopplæringa

Hvordan styrke trosopplæringen for barn i samiske miljø?

Svar: Dersom det er menigheter der det finnes samiske miljø, så vil det være naturlig å tilrettelegge trosopplæringen lokalt slik at samisk språk og kultur blir integrert. Men det er lite sannsynlig at det vil finnes trosopplæring i vårt bispedømme som kun er for barn fra samiske miljø.

Hvordan ivareta samisk innhold i trosopplæringen der samer er i mindretall?

Svar: En nøkkel er kompetansen hos de ansatte. Her vil vi utfordre samisk kirkeliv å utvikle verktøy og kurs som kan bygge kompetanse i bispedømmer som det ikke er tradisjonelt samisk befolkning.

4.3 Diakoni

Hvordan kan samers behov for språk - og kulturforståelse møtes i det diakonale arbeidet i menighetene?

Svar: Tunsberg bispedømmeråd støtter strategiplanens mål for diakoni. Vi vil særlig nevne at en diakonal utfordring er å skape et godt samarbeid med sykehjemmene og institusjonene, slik at relevant materiell med bønner og salmer o.l. på de samiske språk foreligger.

Generelt øke diakonenes kompetanse på flerkulturell forståelse.

Hva slags kompetanse kreves for diakoner og diakonimedarbeidere i samiske områder i framtiden?

Svar: Tunsberg bispedømmeråd har ikke nok kjennskap til behovene for å kunne svare på denne problemstillingen

4.4. Dialog og forsoning

Hvordan kan menigheter bidra i dialog og forsoningsarbeid som er aktuell i samisk kontekst ?

Svar: Tunsberg bispedømmeråd har ingen kommentar utover det som er beskrevet i strategiplanen ss. 54-58. Strategiene som foreslås vil ivareta dette på en god konstruktiv måte

Hvordan kan Den norske kirke samhandle og samarbeide med læstadianske forsamlinger og organisasjoner knyttet til det samiske samfunnet og samisk kirkeliv.

Svar: Tunsberg bispedømmeråd har ikke nok grunnlag til å kunne svare på denne problemstillingen.

4.5. Rekruttering, kompetanse og fagutvikling

Hvordan rekruttere flere til frivillig arbeid og engasjement for samisk kirkeliv?

Svar: Økt kunnskap gir økt engasjement. Hvordan de ansattes holdninger til frivillige er ofte avgjørende. Derfor vil et godt sted å starte være først å sette ansatte i stand til å myndiggjøre frivillige.

Hvordan få flere samer til å velge kirkelig utdanning?

Svar: Det er naturlig å tenke at rekrutteringsutfordringene i Den norske kirke også gjelder for samisk kirkeliv. Her må det tenkes nasjonalt kirkelig om en helhetlig rekruttering i alle deler av kirken.

Vi tror ellers det vil kunne virke rekrutterende om man løfter frem gode eksempler på unge mennesker med samisk bakgrunn som er ansatt i kirken, og er både stolt av, og aktiv bruker denne bakgrunnen i sitt arbeid.

Hvordan øke kompetansen i samisk språk, kirkeliv og samiske kristne tradisjoner blant ansatte i Den norske kirke?

Svar: Viser til svar under pkt. 4.1

4.6 Kultur

Hvordan kan ulike kulturuttrykk fra samisk tradisjon være til støtte i det gudstjenestelige liv og menighetsarbeid?

Svar: Spørsmålet om integrasjon fra samisk tradisjon som støtte i det gudstjenestelige liv og menighetsarbeid bør etter vårt syn ha et perspektiv hvor vi legger den nasjonale kulturarven til grunn. Det handler med andre ord ikke om antall samer bosatt i bispedømmet, men en mer helhetlig vurdering. På den bakgrunnen vil det være naturlig at samisk kulturtradisjon hentes frem og anvendes inn i liturgiske handlinger, salmesang og i noen sammenhenger med særlig kulturinnslag. Dette vil ikke minst ha en berettigelse ved symboltunge gudstjenester hvor kirken skal gjenspeile folkekirken.

Hvordan kan samisk salmesang og kirkemusikk i ulike områder bevares og videreutvikles? .

Svar: Samisk salmesang og kirkemusikk har fått en god og oversiktlig plass i den nye salmeboken, og dette gir oss et godt redskap for å tilstrebe synliggjøring av dette gjennom aktiv bruk av disse. I tillegg finnes det et stadig tilfang av nyere samiske salmer og musikk som kan berike menighetene. Utfordringene ligger i å gjøre dem kjent i vårt bispedømme.

4.7 Demokrati

Hvordan kan rekruttering av samiske kandidater til kirkevalg gjøres på en god måte?

Svar: Tunsberg bispedømmeråd har ansvar for å bidra til at den samiske befolkningen oppmuntres til å la seg velge til demokratiske organer i bispedømmet. Rekruttering av samiske kandidater til kirkevalg må springe ut av lokal dialog med potensielle kandidater. I tilknytning til kirkevalg vil Hamar bispedømmeråd understreke at det er viktig at nominasjonskomiteer for de ulike valgene gjøres oppmerksomme på behovet for å kartlegge samiske kandidater, og rådet vil bidra til dette ved det kommende kirkevalget.

Hvordan styrke samarbeidet mellom Samisk kirkeråd og samiske representanter i bispedømmeråd og menighetsråd?

Tunsberg bispedømmeråd har ikke noe grunnlag til å svare på denne problemstillingen.

For Tunsberg bispedømmeråd

Michael Onsrud
Kirkefagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk
kirkeråd

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO